

- Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Övriga nämnder
Förvaltning

Lokalprogram för ramförskolor

Fastställt av kommunfullmäktige 2019-09-26 § 179

Verksamhetsbeskrivning

Allmänt om verksamheten

Alla förskoleverksamheter inom Barn- och utbildningsförvaltningen ska präglas av kvalitet, inflytande, glädje och lärande. Vi lägger stor vikt vid barnens lek- och arbetsmiljö. Miljön ska vara rolig, trygg och utmana till lek och aktivitet. I förskolan bildar omsorg, fostran och lärande en helhet. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Här läggs grunden för ett livslångt lärande.

Verksamhet i kommande fastighet

Byggnaden byggs upp av ett antal enheter, varje enhet kan vara avsedd för småbarnsgrupp, syskongrupp eller en kombination. Till dessa enheter kopplas ytor för administration, personal, mottagningskök eller tillagningskök samt stödytor. Enheterna binds ihop av en gemensam yta som även innehåller byggnadens huvudentré.

Ambitionen är att den totala ytan inom anläggningen som disponeras av verksamheten skall hållas till 12,5 kvm per barn. Utöver detta tillkommer tekniska ytor samt utomhus placerade förråd och dylikt.

Byggnaden skall placeras på tillgänglig tomt så att komplettering med ytterligare lokaler kan ske i framtiden. Möjlighet att skapa lösningar i två eller flera våningar skall finnas om tomt och kringliggande miljö stöder detta. Här fordras då tillgång till gemensam hiss för de övre avdelningarna.

Samtliga groventréer och kapprum skall förläggas till entréplan av städ- och hygienskäl. Kök skall företrädesvis förläggas i närhet av syskonavdelningarna. Personal- och administrativa ytor kan däremot förläggas till ett övre plan. Måltidshantering baserat på tillagningskök alternativt mottagningskök dimensionerat för antalet barn vid enheten samt ett avvägt antal vuxna.

Verksamhetsytorna för barnen planeras som enheter med två avdelningar, med parvis delad ateljé och med allrum som fungerar som gemensam yta under vissa tider. Lokalerna har flera funktioner som nyttjas tillsammans, men där det ändå finns möjlighet till uppdelning avdelningsvis.

Konceptet bygger på en enhetlig lokaldisposition där ytor utformas så lika som möjligt oavsett användning. Våtrummysor har samma placering inom de olika verksamhetsenheterna. Funktionen varierar beroende på användning men skall kunna anpassas till annan funktion.

Syftet med denna lokalutformning, som förutsätter en samverkan mellan de två avdelningarna, är att ge förutsättningar för olika grupperingar och aktiviteter över dagen. Att ge barnen inspiration som bidrar till lust att utforska och lära.

Allmänt om fastighetsteknik – inne

Vid all ny- och ombyggnation skall vi sträva mot att nå en förskola som är enligt konceptet ” En giftfri förskola”.

IT – teknik

- Samtliga förskolelokaler inom Utbildningsförvaltningens verksamhet utrustas enligt dokumentet, IT i förskolemiljö 180109. Trådlös datakommunikation skall etableras.

Passagesystem

- Ett passagesystem skall installeras, kortläsare till denna placeras vid huvudentré samt köksentré. Köksentrén skall även utvändigt förses med ringklocka.
- Adresserbart inbrottslarm för hela anläggningen som bör integreras med passagesystemet.
- Nyckelsystem utformas, oaktat fastighetsägarens behov, med två nivåer. En nivå som ger tillträde till samtliga lokaler inom verksamheten utom rektorsexpedition. För denna skapas en överordnad nivå. Vid ”chefsanläggning” skall även de tillkommande rummen ingå här.
- Endast huvudentrén utrustas med utvärdig låscylinder. Till denna dörrmiljö skall inte verksamheten ha nyckel.
- Vid huvudentrén skall porttelefon finnas så att personal kan öppna dörren via verksamhetens mobil.

Brandskydd

- Brandlarm med vidarekoppling till Räddningstjänsten förutsätts.

Kyla

- Anläggning som är ”chefs anläggning” kan utrustas med kylsystem.

Allmänt om fastighetsteknik – ute

Utebelysning vid entréer, inlastning, lekmiljö och parkering. Belysningen på gården skall vara avtonande mot tomtgräns.

Projekteringsunderlag

Husgemensamt allmänt

Genomgående eftersträvas mycket ljus, öppna ytor, möjlighet till överblick, samt en gemensam huvudentré.

- Väggar och dörrpartier utförs i ljusa och tåliga material med stort inslag av glas. Avvikande färger enhetsvis på dörrposter och golv eftersträvas.
- Mellanväggar mellan lek- och allrum öppnas upp med fantasifulla fönstergluggar. Dock måste plats för barnens teckningar och eventuella ljudabsorbenter prioriteras.
- Antalet dörrar minimeras så långt som möjligt. Där slagdörrar finns bör det finnas fönster i dessa, gärna runda samt möjlighet att ”felvända” dörrtryck.
- Minimera klämrisk med klämskydd på alla dörrar inom verksamhetsyta alternativt inbyggda skjutdörrar. Flertalet dörrar utförs utan låsfunktion.
- Belysningen skall utformas med dimmerfunktion i allrum, vilrum och personalrum. Möjlighet till miljöbelysning skall finnas i fönsterpartier i alla större rum. Denna skall styras med strömbrytare med lika placering som övrig ljusstyrning.
- Takutsprång dimensionerat så att det ger både väderskydd och skydd mot solinstrålning.
- Utgång mot den yttre lekmiljön sker via ett antal groventréer.
- Fönster och invändiga glaspartier skall placeras lågt (ca 30 cm från golv) i ”barnhöjd” för barnens möjlighet att överblicka omvärlden.
- Stora glasytor placeras så att direkt ljusinstrålning undviks för att undvika värmeproblem.
- Fönster i söderläge kan förses med glas som reducerar värmeinstrålning.
- Minst ett fönster i varje rum skall gå att öppna för vädring.
- Alla glaspartier upp till minst 150 cm skall utföras med säkerhetsglas.
- Ett flertal fönsternischer kan utformas så att möjlighet finns att sitta där. Viktigt att fönsterbrädan inte sticker ut från nischen.
- Ljudabsorbenter för mycket god akustisk, särskild omsorg måste läggas vid de stora öppna ytorna. Rumsakustiken får inte överskrida en efterklangstid av 0,5 sek.
- Golv och värmesystem skall utformas så att golven är varma och sittvänliga.
- Ventilationslösningar som skapar en dragfri miljö skall eftersträvas.
- Dammsamlade ytor bör undvikas, till exempel skåpsuppställningar som inte når till tak, belysningsarmaturer, ventilationskanaler och liknande.
- Trapphus skall förses med dubbla handledare

Konstnärlig utsmyckning

För detta investeringsobjekt kan medel finnas upptagna i kultur och fritidsnämndens budget för konstnärlig utsmyckning.

Utsmyckningens utformning skall ske i samråd med verksamheten.

Denna utsmyckning kan med fördel placeras i utemiljön som ett positivt inslag i barnens lekmiljö. Alternativt bereds centralt placerat utrymme inom eller i anslutning till byggnationens centralpunkt eller annan allmän yta.

Kontakt skall, genom byggorganisationen, ske med kultur- och fritidsförvaltningen under skiss- och projekteringskedan för planering av utformning. Eventuella extra kostnader för bygg pga. montering av konstverket skall täckas av kultur och fritidsnämndens anslag.

Rum och funktioner – inne

1 – Ytor för småbarn (1-3 ÅR)

Placering i bottenplan med direkt anslutning till utemiljön.

Verksamhetsyta för 1-3 åringar består av två samverkande avdelningar för vardera 12 barn. Dessa avdelningar samverkar med allrummen som kan nyttjas enskilt eller gemensamt för olika funktioner. Kommunikation ska finnas mellan avdelningarna. Ytor och personal kan då nyttjas över dagen och tiden på ett rationellt sätt. Lokalerna ska underlätta för samarbete över avdelningarna.

Rum och ytor för 1-3 år består av ett allrum, en ateljé och ett förråd per enhet. I övrigt har varje avdelning mindre lekrum, allrum, vilrum, kapprum, groventré eventuellt med gemensam utgång, skötrum och toaletter. Småbarnsavdelningar placeras i markplan.

Per enhet (Två avdelningar):

Allrum, 25-30 m²

Ytan tjänstgör även som pedagogiskt kök, barnen intar sina måltider med utgångspunkt från detta rum.

- Placeras ihop med större dörröppning mot avdelningarnas allrum och är gemensamt för dessa.
- Standardkök av hög kvalitet på utdragbara socklar.
- Diskbänk med över- och underskåp, upphöjd snabbgående diskmaskin, kyl/frys, infälld induktionshäll, fläkt samt mikrovågsugn.
- Rummen utförs med fördel med högre takhöjd.
- Vägglats ska finnas för uppsättning av interaktiv tavla.
- Stor vikt bör läggas på akustiken i detta rum då det kan vistas många barn här samtidigt.

Ateljé, 20 m²

- Diskbänk (bakkant i vägg skall fästas utan stödben) med öppet underrede i stål med gallerhylla och minst ett låsbart överskåp.
- Avlopp med gipsavskiljare som drages till vägg samt golvbrunn som placeras i framkant under diskbänk, inget lokalt fall till golvbrunnen, blandare placeras så att barnen själva kan nå den.

- Diskhon skall vara 60 cm bred och max 20 cm djup och det ska vara möjligt att få in hink under blandaren för uppspolning av vatten, möjlighet att tappa upp vatten i hon.
- Vattentåligt golvmaterial med uppvikta kanter eller annan vattentålig sockel.
- Mycket dagsljus och god belysning eftersträvas.
- Golvyta alternativt väggyta för stafflier.
- Utställningshylla eventuellt i glas på vuxenhöjd gärna i fönster.

Groventré, dimensioneras med 15 platser per avdelning

Till stora delar kan ytan vara gemensam för avdelningarna men med viss avskiljning avdelningsvis med hänsyn till ljudnivåer.

- Utvändigt skall det finnas ett skrapgaller och invändigt en nedsänkt gummimatta samt klinker.
- En rektangulär golvbrunn med galler för sandfång och duschslang från blandare på vägg.
- Toalett med enkel tillgänglighet från utemiljön, denna bör vara något större än normalt för att klara hantering av ytterkläder inom rummet.
- Dörr mot utemiljö skall vara skild från syskongruppens och naturligt ansluta mot utemiljö anpassad för respektive åldersgrupp.
- Plats för vagnar utmed vägg där barnens galonkläder och gummistövlar förvaras. Fri väggyta ska finnas för ev. uppsättning av klädförvaring.
- Torkrum med väggmonterade förvaringssystem med plats för att hänga kläder på galgar och krokar samt hyllor alt. krokar för skor, vantar m.m. Det ska finnas yta att ställa in ett rullbart klädhängningssystem per avdelning. Golvbrunn med galler för sandfång.

Förråd, 8 m²

- Gemensamt förråd utrustas med 5 hyllplan på konsoler på två väggar och skolkrok på resterande vägg samt ett flertal eluttag. Förrådet skall förses med ordentligt lås då förvaring av IT-utrustning sker här.

Per avdelning:

Lekrum, 10-15 m²

Ett rum för uppdelning i olika aktiviteter, såsom rollek, bygglek, sagoläsning eller annat. Plats skall finnas för lekbord ca 20 cm högt och ca 180 *100 cm (inredning).

Allrum, 25-30 m²

Detta allrum placeras i anslutning med enhetens gemensamma

- I detta utrymme skall väggplats finnas för uppsättning av interaktiv tavla.
- Stor vikt bör läggas på akustiken i detta rum då det kan vistas många barn här samtidigt.
- På bottenplan skall dörr mot utemiljö från avdelningens allrum finnas.

Vilrum, ca 10-15 m²

- Utrustas med mörkläggningsgardiner som ska kunna styras manuellt.

Toaletter och skötrum

Skötrum med infälld skjutdörr där behovet av integritet är ett krav placeras i direkt anslutning till avdelningen.

- Rummet innehåller två toaletter utan handfat med vägghängda WC i normal höjd.
- Dörr in till toaletter skall vara utformad så att personal kan se in, dörrvred placeras lågt i barnhöjd.
- I skötrummet placeras 2 handfat, varav ett i barnhöjd, okrossbar spegel i barnhöjd över tvättfaten med en hel skena i underkant, behållare för pappershanddukar, papperskorg.
- En tvättränna för vattenlek placeras nära dörren och sätts på låg höjd, spegel ansluts direkt mot tvättrännan med utformning enligt ovan.
- Ett dubbelt höj- och sänkbart skötbord med fast vattenho mellan skötbäddarna. Skötbordet skall kunna sänkas ner så lågt att barnet kan krypa upp och skall placeras så att hög integritet uppnås.
- Hyllor för förvaring av blöjor m. m. Dessa skall placeras så att de enkelt nås när skötbordet är i normalläge.
- Frånluftsdon placeras rakt ovanför skötbordets bakre kant.
- Personaltoalett skall finnas på samtliga våningsplan.

Kaprum

Separat kaprum skall placeras på entréplan. Kaprummet skall enkelt nås från den gemensamma huvudentrén och ha direkt förbindelse med groventrén som ligger i anslutning till utgång mot utemiljön.

Vid enplanslösningar skall kaprummen ha anslutning mot respektive tvättrum och toaletter.

- Förses med 15 kapp- och skohyllor
- 1 högsåp för personalens arbetskläder.
- Yta för sittbänk skall finnas.

Vid flerplanslösningar ska mindre kaprum även finnas i direkt anslutning till avdelningen där det ges möjlighet till separat förvaring (15 st. hyllor) av barnens extra kläder.

2 – Ytor för syskon (3-5 år)

Lokalerna för åldersgruppen 3-5 år består av två samverkande avdelningar för vardera 18 barn och utformas i princip lika ytorna för gruppen 1-3 år. Tillkommer gör ytterligare ett lekrum per avdelning.

Per enhet (Två avdelningar):

Allrum, 25-30 m²

Ytan tjänstgör även som pedagogiskt kök, barnen intar sina måltider med utgångspunkt från detta rum.

- Placeras ihop med större dörröppning mot avdelningarnas allrum och är gemensamt för dessa.
- Standardkök av hög kvalitet på utdragbara socklar.
- Diskbänk med över- och underskåp, upphöjd snabbgående diskmaskin, kyl/frys, infälld induktionshäll, fläkt samt mikrovågsugn.
- Rummen utförs med fördel med högre takhöjd.
- Vägglats ska finnas för uppsättning av interaktiv tavla.
- Stor vikt bör läggas på akustiken i detta rum då det kan vistas många barn här samtidigt.

Ateljé, 20 m²

- Diskbänk (bakkant i vägg skall fästas utan stödben) med öppet underrede i stål med gallerhylla och minst ett låsbart överskåp.
- Avlopp med gipsavskiljare som drages till vägg samt golvbrunn som placeras i framkant under diskbänk, inget lokalt fall till golvbrunnen, blandare placeras så att barnen själva kan nå den.
- Diskhon skall vara 60 cm bred och max 20 cm djup och det ska vara möjligt att få in hink under blandaren för uppspolning av vatten, möjlighet att tappa upp vatten i hon.
- Vattentåligt golvmaterial med uppvikta kanter eller annan vattentålig sockel.
- Mycket dagsljus och god belysning eftersträvas.
- Golvyta alternativt väggyta för stafflier.
- Utställningshylla eventuellt i glas på vuxenhöjd gärna i fönster.

Groventré, dimensioneras med 21 platser per avdelning

Till stora delar kan ytan vara gemensam för avdelningarna men med viss avskiljning avdelningsvis med hänsyn till ljudnivåer.

- Utvändigt skall det finnas ett skrapgaller och invändigt en nedsänkt gummimatta samt klinker.
- En rektangulär golvbrunn med galler för sandfång och duschslang från blandare på vägg.
- Toalett med enkel tillgänglighet från utemiljön, denna bör vara något större än normalt för att klara hantering av ytterkläder inom rummet.

- Dörr mot utemiljö skall vara skild från småbarnsgruppens och naturligt ansluta mot utemiljö anpassad för respektive åldersgrupp.
- Plats för vagnar utmed vägg där barnens galonkläder och gummistövlar förvaras. Fri väggyta ska finnas för ev. uppsättning av klädförvaring.
- Torkrum med väggmonterade förvaringssystem med plats för att hänga kläder på galgar och krokar samt hyllor alt. krokar för skor, vantar m.m. Det ska finnas yta att ställa in ett rullbart klädhängningssystem per avdelning. Golvbrunn med galler för sandfång.

Förråd, 8 m²

- Gemensamt förråd utrustas med 5 hyllplan på konsoler på två väggar och skolkrok på resterande vägg samt ett flertal eluttåg. Förrådet skall förses med ordentligt lås då förvaring av IT-utrustning sker här.

Per avdelning:

Lekrum, 10-15 m²

Två stycken rum för uppdelning i olika aktiviteter, såsom rollek, bygglek, sagoläsning eller annat. Plats skall finnas för lekbord ca 20 cm högt och ca 180 *100 cm (inredning).

Allrum, 25-30 m²

Detta allrum placeras i anslutning med enhetens gemensamma

- I detta utrymme skall väggplats finnas för uppsättning av interaktiv tavla.
- Stor vikt bör läggas på akustiken i detta rum då det kan vistas många barn här samtidigt.
- På bottenplan skall dörr mot utemiljö från avdelningens allrum finnas.

Vilrum, ca 10-15 m²

- Utrustas med mörkläggningsgardiner som ska kunna styras manuellt.

Toaletter och skötrum

Skötrum med infälld skjutdörr där behovet av integritet är ett krav placeras i direkt anslutning till avdelningen.

- Rummet innehåller två toaletter utan handfat med vägghängda WC i normal höjd.
- Dörr in till toaletter skall vara utformad så att personal kan se in, dörrvred placeras lågt i barnhöjd.
- I skötrummet placeras 2 handfat, varav ett i barnhöjd, okrossbar spegel i barnhöjd över tvättfaten med skena i underkant, behållare för pappershanddukar, papperskorg.
- En tvättränna för vattenlek placeras nära dörren och sätts på låg höjd, spegel ansluts direkt mot tvättrännan med utformning enligt ovan.
- Ett enkelt höj- och sänkbart skötbord med fast vattenho. Skötbordet skall kunna sänkas ner så lågt att barnet kan krypa upp och skall placeras så att hög integritet uppnås.
- Hyllor för förvaring av blöjor m. m. Dessa skall placeras så att de enkelt nås när skötbordet är i normalläge.

- Frånluftsdon placeras rakt ovanför skötbordets bakre kant.
- Personaltoalett skall finnas på samtliga våningsplan.

Kaprum

Separat kaprum skall placeras på entréplan. Kaprummet skall enkelt nå från den gemensamma huvudentrén och ha direkt förbindelse med groventrén som ligger i anslutning till utgång mot utemiljön.

Vid enplanslösningar skall kaprummen ha direkt anslutning mot respektive tvättrum och toaletter.

- Utrustas med 21 kapp- och skohyllor
- 1 garderob för personalens arbetskläder.
- Yta för sittbänk skall finnas.

Vid flerplanslösning ska mindre kaprum även finnas i direkt anslutning till avdelningen där det ges möjlighet till separat förvaring (21 st. hyllor) av barnens extra kläder.

3. Gemensamma utrymmen för stödfunktioner

Ytor som planeras är personalrum, mindre omklädnings-/kaprum, yta för posthantering/kopiering, personalarbetsplatser, kontorsytor, samtalsrum, vilrum, städförråd, RWC, gemensam entré för hela verksamheten, yta för besökskapphylla och centralförråd.

Inom anläggningen kommer det att finnas 3 – 4 personer per avdelning.

Huvudentré

En välkomnande och gemensam entré för hela enheten som gör att barn, föräldrar och besökare får ett välkomnande intryck.

- Entrén skall mynna i en gemensam centralyta som binder samman de olika enheterna.
- En kapphylla skall finnas för vuxna besökare.
- Plats för elektronisk informationstavla skall finnas i anslutning till entrén.
- Närhet till administrativa lokaler.

RWC

Placeras centralt, gärna i anslutning till huvudentré, så att god tillgänglighet för alla skapas.

Rektorsexpedition/arbetsrum 15 m²

- Ett kontorsrum för rektor

Alternativt

Rektorsexpedition/arbetsrum 40 m² (avser anläggning chef)

- Ett kontorsrum för rektor
- 3 st. mindre rum för biträdande rektor, administratör och specialpedagog

Samtalsrum/vilrum 10 m²

- Placeras neutralt och gärna i närheten av entré.
- Utrustas med vilobädd och med plats för mindre samtalsbord med stolar.

Personalrum

Yta för rekreation och avkoppling.

- Mindre köksenhet t. ex typ. Trinett samt mikrovågsugn, kyl, frys och diskmaskin, eluttag och timer för kaffebruggare samt förberett för kaffeautomat.
- Altandörr mot utemiljö om placeringen tillåter.
- Rummet ska delas av med glaspartier alt. vikkvägg för att kunna användas som ett mindre konferensrum

Post/kopiering

- Värdefack för anläggningens personal.
- Plats för postfack och kopieringsmaskin/skrivare.

Personalarbetsrum

- Antal arbetsplatser beror på anläggningens storlek och dimensioneras med 1 plats per avdelning.

Omlädningsrum, personaltoalett, dusch

För att möjliggöra för pedagogisk personal att byta om och duscha skapas en yta utformad som RWC med duschyta. Plats skall finnas för hylla och klädkrok där klädbyte kan förvaras under omklädningen. Ombyteskläder förutsätts förvaras på annan plats. Denna yta skall samnyttjas av anläggningens lokalvårdare.

Städförråd

Enligt tekniska kontorets föreskrifter.

Städutrymmet placeras centralt och i anslutning till anläggningens eventuella hiss.

Centralförråd, ca 10 m²

- Utrustas med 3 hyllplan på väggar.

Klädvårdsutrymme

På varje småbarnsenhet placeras en tvättmaskin och torktumlare i anslutning till annat våtutrymme på avdelningarna. Tvättfunktionen är i första hand till för 1-3 åringarnas verksamhet.

4. Kök

Köket skall placeras så att det naturligt blir en del av förskoleverksamheten. I första hand bör det ligga på samma plan som syskonavdelningarna.

I de fall köket placeras på plan 2 eller högre kan, för att underlätta vid byggnation följande placeras på bottenplan:

- Varumottagning
- Inlastning
- Kyl- och frysrum
- Omklädningsrum, dusch och wc
- Kontor/skrivplats

Hiss bör placeras i nära anslutning till köket och kan delas med övriga verksamheten.

All inredning och utrustning i köksenheten skall vara miljöanpassad och utformad med hänsyn till låg energi-, vatten och kemikalieförbrukning. Inredning och utrustning skall vara ergonomiskt och arbetsmiljöbefrämjande utformad.

Placering/varumottagning

- Köket skall ha kapacitet för det antal portioner som enheten dimensioneras för.
- Det placeras så att in- och utlastning kan ske utan att kollidera med barnens lekmiljö utomhus.
- Skärmtak skall finnas över inlastningsplats samt över utvändigt uppställningsyta för tomma varuvagnar. Dessa skall kunna låsas fast i byggnaden.
- Köket skall ha direkt anslutning mot central yta för rationell hantering av matdistribution och diskhantering.
- I varumottagningen skall uppställningsyta och eluttag finnas för det antal värmevagnar enheten har behov av för utskick och mottagning av varm mat.
- I nära anslutning till varumottagningen skall planeras för kyl- och frysrum samt torrförråd.

Yta/funktioner

- Yta skall finnas för omklädning, toalett och dusch, denna skall dimensioneras för det antal personal som kökets kapacitet motiverar.
- Yta skall finnas för uppställning av vagnar för transport till och från verksamhetsytorna.
- Ytor för beredning och avlastning i närhet till grytor och ugnar.
- Avskild yta för beredning av grönsaker och dietkoster skall finnas.
- Skrivplats med telefon och datortillgång förläggs neutralt så att besökare kan nå det från verksamhetsytan utan att beträda köksytan.
- Köksytorna kommer att användas frekvent under många år framöver. Stor vikt skall läggas vid hög kvalitet på materialval för inredning.
- Ljusa och luftiga ytor ska prägla lokalerna. Vägg och golvytor ska vara lätt att rengöra, väggar utföres med kakel med så få fogar som möjligt och golv med t.ex. massa.

Utrustning

- Köket skall utrustas med kyl- och frysskåp (eventuellt delat kyl- och frysskåp), kokeri samt varmluftsugn med självrengöringsfunktion (eventuellt två mindre varmluftsugnar i pelare).
- Externa kompressorer för kyl och frys ska placeras utanför köksytorna. Storlek avgörs av antal portioner.
- Storköksspis med induktionshäll och fyra värmezoner för tillagning av bland annat dietkoster.
- Microspary för golvrengöring.
- En bänk minst 120 cm som ska vara höj och sänkbar.
- Plats bereds för blandningsmaskin, mikrovågsugn, konservöppnare och lös rullvagn.
- Vägghyllor, lådor/hurtsar under bänkar för förvaring av mindre köksutrustning och upphängningsmöjligheter av redskap.
- Eluttag för mindre köksmaskiner t.ex. stavmixer och kaffebryggare utmed bänkytorna.
- Möjlighet för handtvätt ska finnas i närhet av beredning av livsmedel.
- Bänkar i anslutning till maskinen ska vara utformade så att lyft undviks.
- Tvättmaskin och torktumlare för kökets interna bruk.
- Bänkar och hyllor bör utföras i rostfritt stål, organiska material undvikes. Skåp och dylikt utföres i högtryckslaminat avsett för offentligt bruk. Hörn och karmar ska skyddas med rostfria lister.

Vid tillagningskök tillkommer:

- avsvälningsskåp, stekbord med lock samt kokgryta med omrörare.
- Skrivplats ersätts av ett mindre kontor med telefon och datortillgång som förläggs neutralt så att besökare kan nå det från verksamhetsytan utan att beträda köksytan.

Disk

- Diskutrymmet ska vara avskilt och med möjlighet att diska både grov och porslinsdisk, gärna kombinerad funktionsdiskmaskin med hänsyn tagen till låg vatten och kemikalieförbrukning.
- Plats ska finnas för rangeringsställ för förvaring av rent diskgoods.
- Möjlighet att nå diskutrymmet från verksamhetsytan utan att passera köket.
- Möjlighet till diskning av hela enhetens disk skall beaktas.

Rum och funktioner – ute

1. Utemiljö

Utemiljön utformas enligt det av barn- och utbildningsnämnden fastställda policydokumentet ”Planering och utformning av utemiljö vid förskolor och skolor för yngre elever i Jönköpings kommun”. Ytan dimensioneras enligt riktlinjerna om minst 30 kvm/barn.

Zoner/Indelning

- Uppdelning skall ske av byggnadens närområde, dvs den lugna zonen som delas i ytor för små- och äldre barngrupp och avskiljs med häck.
- Ytorna ska disponeras så att enkel och rationell skötsel underlättas.
- Hela utemiljön skall inhägnas och förses med barnsäkra grindar, varav en är 3 m bred så att snöröjning, gräsklippning och transporter av sand m.m. med lastbil är möjlig.
- Tvärstag till staket placeras på utsida staketet.
- Gångar inom utemiljön utföres asfaltsbelagda. Undvik plattsättning som försvårar snöröjning.

Funktioner

- Det ska ges odlingsmöjlighet i pallkragar som placeras på ben och enkelt kan tas bort.
- På gården skall det finnas ett större vårdträd.
- Sol- och vindskyddad plats för sovande barn skall finnas i anslutning till småbarnsavdelningarna. Ytan för utesov skall placeras så att personal kan övervaka från avdelningens vilrum. Platsen/platserna dimensioneras för 12 småbarn per avdelning.
- Väggvattenutkastare i anslutning till groventréer.
- Utebelysning vid entréer, inlastning, lekmiljö och parkering. Belysningen på gården skall vara avtonande mot tomtgräns.
- Avgränsad uteplats anordnas i anslutning till personalrum. Denna bör vara insynsskyddad mot entré.

Lekutrustning

- Lekutrustning som sandlådor med sarg och sittbräda, lekbord/lekhushus i sandlådan, gungdjur, mindre gungställningar för olika åldrar, asfaltgångar, pulkabackar, klätterställningar, lekhushus, bord och bänkar för mellanmål utomhus. Utrustningen disponeras med utgångspunkt från ålder på barnen inom de olika ytorna.
- Gummimatta kan användas som fallskydd under lekutrustning förutom i vilda zonen där det ska vara bred, kort flis.

- Sandlådor skall placeras minst 10 meter från ingångarna. Vägen från sandlådan till entré får gärna vara slingrig.

Solskydd

- Solskydd över sandlådor om detta saknas genom naturlig växtlighet, utformning enligt tekniska kontorets principskiss.
- Ambitionen är att hälften av utomhusytan skall ha solskydd i någon form.
- Solavskärmad plats för servering av mellanmål m.m. ska finnas.

Förråd/Förvaring

- Ett förråd (enligt UBFs föreskrifter) per två avdelningar för lekutrustning och verksamhetens barnvagnar. Placering av dessa styrs av utemiljöns funktioner. Förråden skall ha elanslutning.
- Förråd eller väderskydd för föräldrars barnvagnar i anslutning till entré.
- Förråd med plats att förvara 2 st. lastcyklar. Detta utrymme kan även inrymmas i fastighetens bottenplan.
- Cykelparkering för personal och föräldrar.

2. Angöring

Föräldrar

I anslutning till entrén anordnas angöringsplatser för föräldrars bilar och lämna-hämta funktionen

- Antalet parkeringsplatser dimensioneras enligt Jönköpings kommuns p-norm. Utbildningsförvaltningens behov är minst två platser per avdelning.
- En lösning där backning av fordonet inte fordras efter lämning respektive hämtning eftersträvas.
- Uppställningsplatserna utformas så att det är möjligt att öppna bildörrar fullt vid hantering av barnen utan att ”slå i” närstående bil.
- Säker gångväg skall finnas från samtliga platser till entrén.

Kök och personal

Samordning bör ske mellan angöring till kök, godsmottagning och avfallshantering med miljöstation utformad i enlighet med kommunens plan.

Hit lokaliseras även personalparkering med ett avvägt antal platser beroende på enhetens storlek och Jönköpings kommuns p-norm.

Placeringen bör vara skild från huvudentrén och hållas avskild med staket mot barnens utemiljö. Denna yta läggs gärna mot norr eller mot större passerande gata eller dylikt.